

REACTIE PARTIJBESTUUR OP ANALYSE TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN 2021

UTRECHT, 7 JULI 2021

INLEIDING

De afgelopen jaren hebben we als partij heel wat successen geboekt. We raakten gewend aan het winnen van verkiezingen. Bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen is ons dat niet gelukt. Het verlies van zes zetels was een grote teleurstelling.

Als GroenLinks voelen we een enorme urgentie om te werken aan verandering, vanwege de klimaatcrisis en de groeiende ongelijkheid. Het is daarom des te belangrijker om te leren van het verlies en lessen te trekken voor de toekomst. Het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks heeft in opdracht van het partijbestuur de afgelopen maanden gewerkt aan een grondige analyse van de verkiezingsuitslag: “Een idealistische bestuurspartij. Reflectie & analyse Tweede Kamerverkiezingen 2021”.

Het rapport geeft verschillende verklaringen voor het verkiezingsverlies. In de eerste plaats raakte de coronacrisis GroenLinks als partij relatief hard. We zijn nu eenmaal een partij die in campagnes zwaar leunt op bewegingsopbouw en die een veranderingsgezinde politieke agenda heeft. We misten de mobiliserende kracht van de volle zalen die we in de jaren daarvoor vulden met mensen die werden aangetrokken en geïnspireerd door de belofte van verandering. We slaagden er daarnaast onvoldoende in om een overtuigend en helder verhaal neer te zetten richting de kiezer.

De belangrijkste opdracht die wij uit het rapport halen, is om als GroenLinks de komende tijd onze positie in het politieke landschap scherper te definiëren en uit te dragen. Met andere woorden: met overtuigingskracht en zelfvertrouwen te laten zien wie we zijn en wat we te bieden hebben. Om het groene en links-progressieve geluid zo sterk mogelijk te laten klinken, blijven we bovendien inzetten op stevige links-progressieve politieke samenwerking.

EEN IDEALISTISCHE BESTUURSPARTIJ

Graag delen wij met jullie de belangrijkste aanbevelingen uit het rapport:

- 1.** Laat zien dat 'idealen' en 'besturen' hand in hand gaan: het is van belang dat GroenLinks duidelijk maakt hoe zij met behoud van idealen kan besturen. Dat GroenLinks geen getuigenispartij is, maar in staat is om via bestuurlijke verantwoordelijkheid te werken aan de realisatie van haar programma en idealen, laat de jarenlange lokale en regionale praktijk zien.
- 2.** Offensief op groen en verbind 'rood' en 'groen': draag een offensief en onderscheidend verhaal uit op de groene thema's dat de harten raakt. Laat zien dat de groene agenda realistisch is en niet alleen noodzakelijk, maar ook bijdraagt aan een beter leven voor mens, dier en natuur.
- 3.** Geef volop zichtbaarheid aan de linkse agenda: maak aan kiezers duidelijk dat GroenLinks nog altijd even 'rood' is als 'groen'. Houd vast aan het brede verhaal dat GroenLinks al jaren uitdraagt over de gezamenlijke strijd tegen ongelijkheid, armoede en de uitkleding van de publieke sector.
- 4.** Zorg voor samenhang en continuïteit in de strategie: houd vast aan een meerjarenstrategie waarin politieke positionering, inhoudelijke profilering en leiderschapsprofiel logisch samenhangen. Leg hierbij de focus op doelgroepen, thema's en narratieven.
- 5.** Linkse en/of progressieve samenwerking: in dit rapport constateren we dat het politieke landschap versnipperd is, waarbij GroenLinks meer omringd is door linkse en/of progressieve politieke bondgenoten dan ooit. Tegelijkertijd zien we dat veel kiezers op rechtse partijen hebben gestemd, waardoor er een rechtse meerderheid is in de Tweede Kamer. Wil GroenLinks het verschil maken, dan vraagt dat om intensieve samenwerking met nieuwe en bestaande politieke bondgenoten.

AAN DE SLAG

We onderschrijven als partijbestuur de aanbevelingen en herkennen bovendien heel wat van de aandachtspunten uit het rapport. Ze sluiten aan bij een aantal stappen die we als partij ook al aan het zetten zijn. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van ons diversiteits- en inclusiviteitsbeleid. Wij gaan de komende tijd vol energie aan de slag met de aanbevelingen, en benadrukken graag de volgende ambities:

- 1.** De combinatie van idealisme en bestuurlijk realisme is bij uitstek een kracht van onze partij, iets wat we dagelijks in de praktijk brengen in bijna honderd gemeenten. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen willen we ons groene en linkse leiderschap nog beter in de etalage zetten. In de afgelopen maanden is in de Tweede Kamer veel gesproken over een nieuwe bestuurscultuur. De ambitie van GroenLinks is om ook in Den Haag te laten zien wat het betekent om te besturen met idealen.
- 2.** GroenLinks kiest resoluut voor links-progressieve samenwerking en gaat daar de komende tijd verder vorm aan geven. We laten in de kabinetsformatie zien hoe serieus we dit nemen. We koesteren bovendien onze bondgenoten buiten het parlement, die steeds meer verandering weten af te dwingen. Denk aan het klimaatvonnis van Urgenda of de overwinning tegen Shell van Milieudefensie. Ook lokaal werken we op veel plekken heel goed samen met onze links-progressieve vrienden, vanuit eigen kracht, maar met een duidelijk gedeeld belang.
- 3.** Wij zijn GroenLinks. De overtuiging dat ‘groen’ en ‘links’ onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden is onderdeel van ons DNA. Voor ons is dat vanzelfsprekend. Maar om kiezers daarvan te overtuigen moet dat explicieter gemaakt worden. De klimaatcrisis stelt ons voor een enorme opgave. We kunnen niet doorgaan zoals we deden. Daar het eerlijke verhaal over vertellen past ook bij hoe we als GroenLinks politiek willen bedrijven. Maar de aanpak van klimaatverandering kan niet zonder sociale rechtvaardigheid, zonder een eerlijke verdeling van de lasten. De groeiende ongelijkheid, het institutioneel racisme en de falende rechtstaat vragen om net zoveel politieke urgentie als onze groene idealen.

BLIJVEND MET ELKAAR IN GESPREK

Als partij willen we nu vooral vooruitkijken. Nederland heeft een regering nodig. Voor GroenLinks is de inzet duidelijk: een zo progressief mogelijk kabinet. Uiteraard blijven we ondertussen met elkaar in gesprek.

De komende week organiseren we twee online ledengesprekken over het rapport. Directeur van het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks Noortje Thijssen geeft een toelichting op het rapport en er is ruimte voor vragen en opmerkingen.

De komende maanden gaan we als partijbestuur nader invulling geven aan de aanbevelingen en aandachtspunten uit het rapport. We houden jullie daarvan op de hoogte. Vanzelfsprekend nemen we de inzichten de komende maanden ook mee in de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

DANKWOORD

Het partijbestuur dankt het Wetenschappelijk Bureau en de begeleidingscommissie o.l.v. Martijn Dadema voor het rijke en doorwrochte rapport.

Ook dank aan alle campaigners, medewerkers en vrijwilligers voor wat zij ondanks alles hebben weten neer te zetten deze campagne. En aan iedereen die aan dit rapport heeft bijgedragen: de meer dan 1.000 leden die deelnamen aan de ledengesprekken, de kleine 600 mensen die een schriftelijke bijdrage leverden en alle betrokkenen die zijn geïnterviewd.

Ik wil ook Jesse bedanken. Voor zijn inzet in de campagne, maar ook voor zijn openheid en eerlijkheid daarna. Sinds zijn aantreden als partijleider in 2015 heeft hij de partij tot grote hoogte gebracht. Ik heb alle vertrouwen in Jesse en ben ervan overtuigd dat hij met zijn politiek talent en zijn veerkracht de komende tijd opnieuw groene en links-progressieve successen zal weten boeken.

Met vriendelijke groet,

Katinka Eikelenboom
Partijvoorzitter GroenLinks